

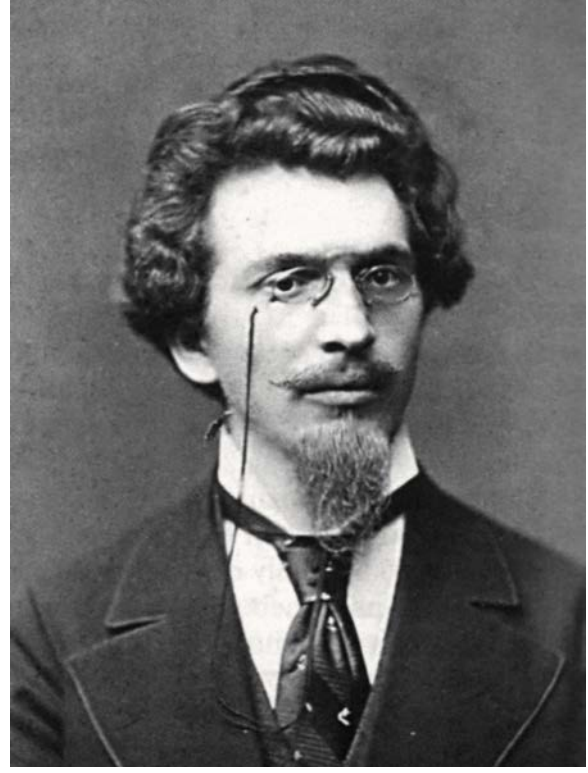
Vlastenecký spolek muzejní v Olomouci

V červnu roku 1883, po ukončení aktivního lékařského působení v hutích hraběte Salma v Blansku, se do Olomouce přestěhoval tehdy všeobecně známý archeolog MUDr. Jindřich Wankel. Tato okolnost se stala velmi důležitou z pohledu vzniku Vlasteneckého spolku muzejního (v září roku 1883) a jeho periodika – Časopisu muzejního spolku olomouckého (1884). Spolek i jeho časopis se staly protiváhou tehdy německy vedeného brněnského muzea a v Olomouci se staly střediskem českého kulturního života.

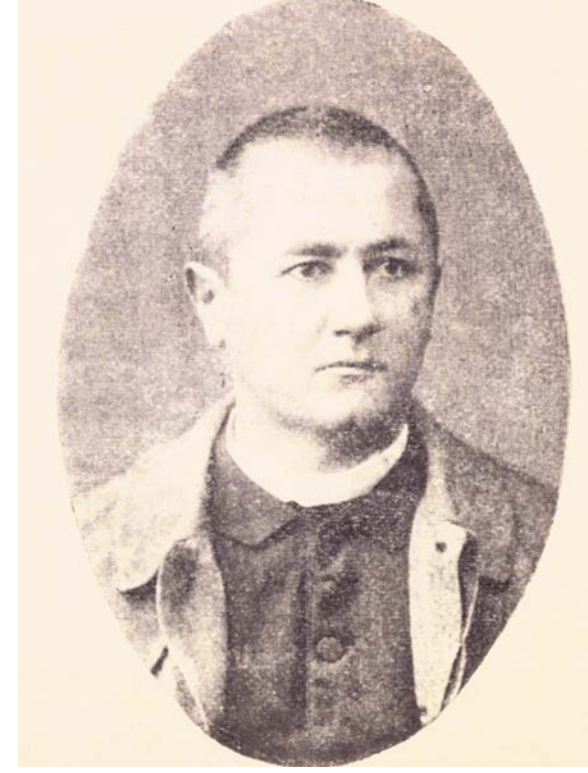
Příchodu Jindřicha Wankela do Olomouce předcházela léta úspěšného archeologického působení v Moravském krasu. Jeskynní výzkumy a jejich prezentace na několika mezinárodních kongresech mu přinesly světovou proslulost a kontakty s předními světovými badateli. K tomu se přidává zájem o Předmostí u Přerova, kde provádí své výzkumy od roku 1880, tedy ještě v době, kdy bydlel v Blansku. V Olomouci se Wankel stává prvním kustodem archeologických sbírek.

Jeho vědecký věhlas, pro který je Wankel nazýván „otcem moravské prehistorie“ a jeho organizační dovednosti k němu již před příchodem do Olomouce přivádí řadu mladých nadšenců pro archeologii. V Olomouci se přidávají další. Na prvním místě se stávají jeho spolupracovníky členové rodiny. Z nich se ponejvíce zabývá archeologií jeho zeť profesor Slovanského gymnázia v Olomouci Jan Havelka, ostatní inklinují více

Skupina archeologických přátel a žáků Jindřicha Wankela a Jana Havelky

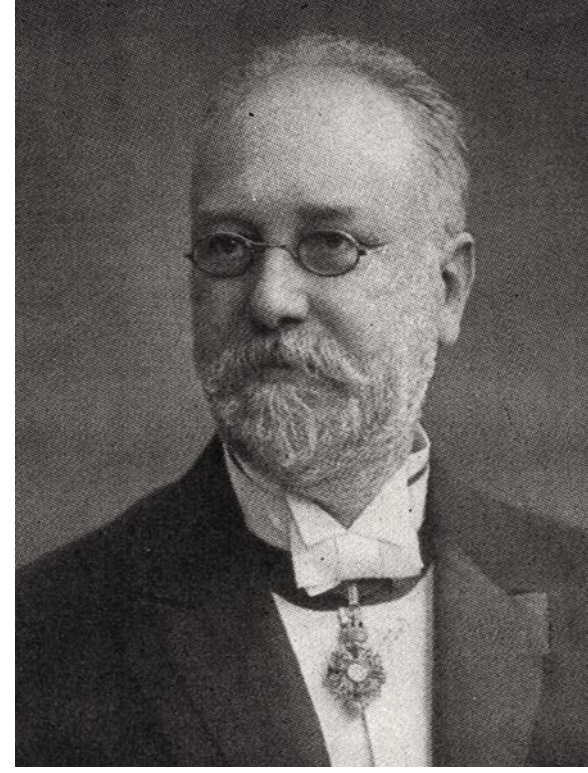
Prof. Karel Jaroslav Maška
(*28. 8. 1851 v Blansku – †6. 2. 1916 v Brně).
Středoškolský profesor, zajímal se o celý pravěk, nejvíce se stal známým díky úspěšným výzkumům v Předmostí a ve Štramberku, které navíc přinesly významné objevy paleolitických lidských pozůstatků.

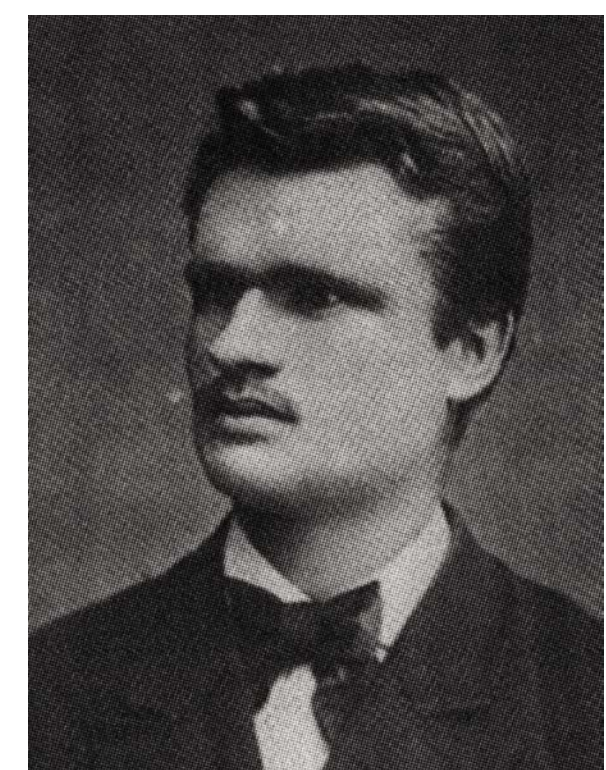
Msgr. ThDr. František Příkrýl
(*6. 9. 1857 ve Vlnčově – †4. 12. 1939 v Drahotuších).
Katolický kněz, zajímal se o „staroslovanské období“, údajně cyrilometodějské památky, runové nápisy, mohyly a hradistě ve Chřibech a na Záhoří.

Jan Knies
(*26. 11. 1860 v Tasově u Velkého Meziříčí – †5. 3. 1937 v Brně).
Učitel, zajímal se o celý pravěk, nejvíce o jeskyně Moravského krasu.

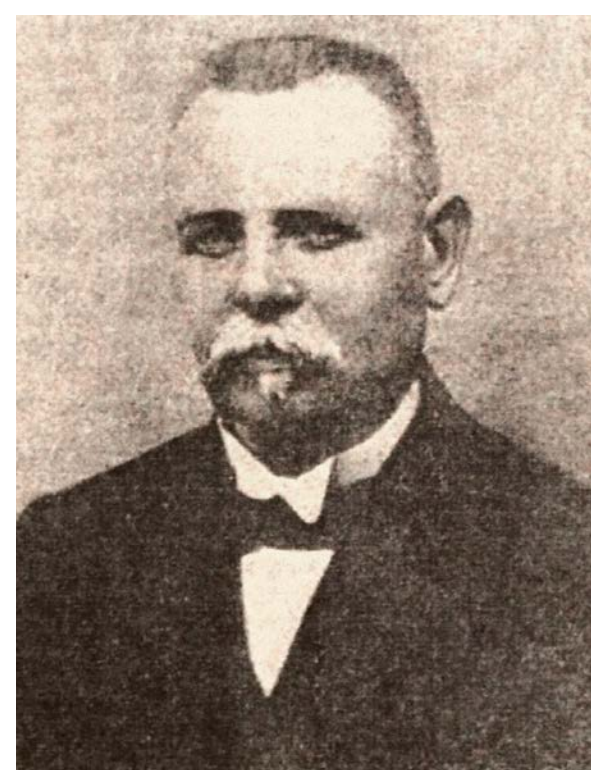
JUDr. Vítězslav Houdek
(*27. 7. 1856 v Náměstí na Hané – †1. 6. 1916 tamtéž).
Úředník ve státní správě, v mládí se zajímal o „staroslovanské období“.

Václav Čapek
(*11. 2. 1862 ve Zbýšově – †25. 6. 1926 v Oslavanech).
Učitel, byl znalcem ptačích pozůstatků z pleistocénu, archeologicky bádá v Moravském krasu, na Ivančicku, Pohjhlavi a Pooslavi.

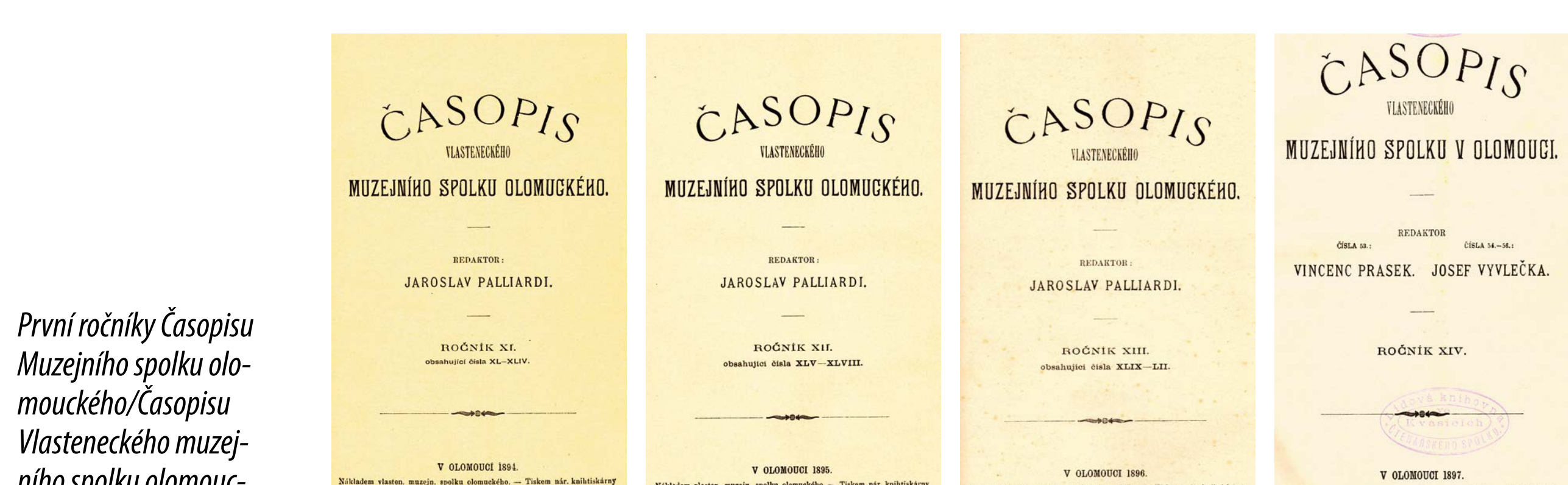
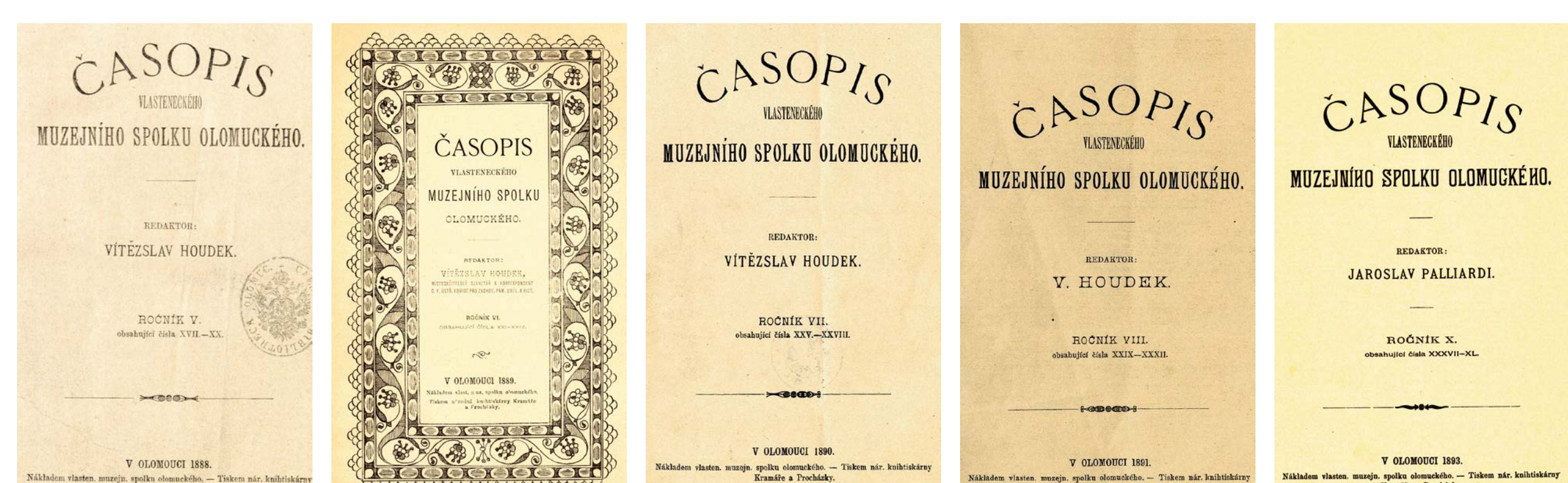
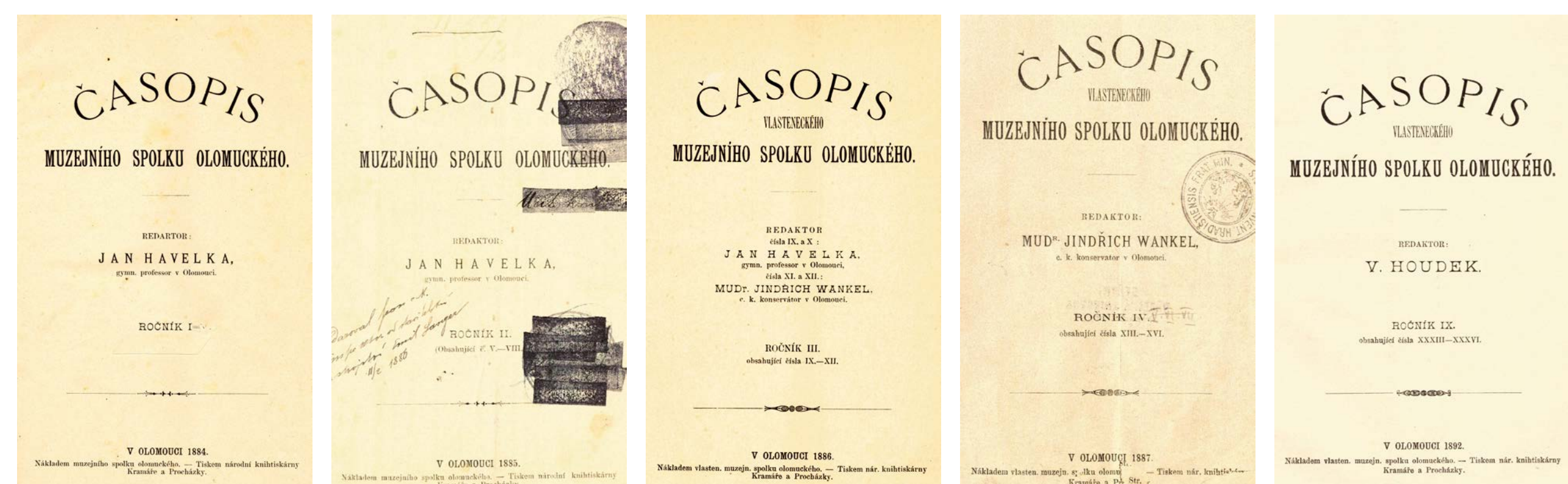
MVDr. Florian Koudelka
(*29. 4. 1862 v Brně – †10. 6. 1921 ve Vyškově na Mor.).
Zvěrolékař, působil v Moravském krasu, na Ivančicku a Vyškovsku.

František Myklík
(*14. 9. 1853 v Chylichčích – †19. 8. 1923 v Bzenci).
Učitel, působil v okolí Starého Města a Bzence.

JUDr. Jaroslav Palliardi
(*10. 2. 1861 v Telči – †11. 3. 1922 v Mor. Budějovicích).
Notář, archeologicky působil nejvíce v okolí Moravských Budějovic a je dodnes uznávaným znalcem mláďší a pozdní doby kamenné.

První ročníky Časopisu Muzejního spolku olomouckého/Časopisu Vlasteneckého muzejního spolku olomouckého obsahují řadu textů s archeologickým zaměřením. Vedle jmenovaných průkopníků archeologie se k nim přidávají i další autoři. Redaktory časopisu jsou v první řadě tyto jmenovaní archeologové (Jan Havelka, Jindřich Wankel, Vítězslav Houdek, Jaroslav Palliardi). Teprve pak následují další jména.

40. VÝROČÍ REGIONÁLNÍ POBOČKY ČESKÉ ARCHEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI PRO MORAVU A SLEZSKO

Zakladatelé Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci

MUDr. Jindřich Wankel
(*15. 7. 1821 v Praze – †5. 4. 1897 v Olomouci).

Prof. Jan Havelka
(*23. 11. 1839 v Lošticích – †20. 10. 1886 v Olomouci).

k národopisu. Dále to byli: Karel Jaroslav Maška, František Příkrýl, Jan Knies, Vítězslav Houdek, Václav Čapek, Florian Koudelka, František Myklík a Jaroslav Palliardi, vesměs zakládající členové Vlasteneckého spolku muzejního. Spolkový časopis si získává díky přitažlivé úpravě a zajímavému a srozumitelnému obsahu velkou pozornost široké veřejnosti, zvláště pak příslušníků inteligence. Počet členů spolku rychle narůstá.

Skupina kolem Jindřicha Wankela (včetně dalších nejmenovaných osob) se podílela stejnou měrou na počátcích moravské archeologie a etnografie. Spolkové periodikum jim poskytovalo možnost publikovat, tříbit si své názory, informovat širokou veřejnost. Všichni tito zániceni vlastenci byli z dnešního pohledu amatérskými archeology. Archeologie totiž vzešla ve druhé polovině 19. století z amatérských kořenů a tito amatéři jsou považováni za průkopníky archeologie jako vědní disciplíny.

V rámci Časopisu Vlasteneckého muzejního spolku se postupně objevuje řada příspěvků zmíněných archeologů a k nim se pak přidávají další. Jejich nejčastějšími tématy byla starší doba kamenná. Vedle krásových výzkumů pak šlo zvláště o lokalitu světového významu v Předmostí. Té se věnoval nejen Jindřich Wankel. Druhou oblastí zvýšeného zájmu Jindřicha Wankela a jeho následovníků bylo období slovanské. Wankel sám za tímto účelem několikrát cestoval do Ruska, aby se seznámil s tamními památkami. On sám byl přesvědčeným slovanským autochtonistou, což znamená, že předpokládal dlouhodobou přítomnost Slovanů na našem území již v pravěku a takto uvažovali i jeho žáci.

Popularizační a organizační činnost Vlastivědné společnosti stmelila a rozšířila okruh amatérských zájemců o archeologii na Moravě a poskytla jim základnu pro jejich činnost. Toto plodné období končí na přelomu 19. a 20. století smrtí Jindřicha Wankela. Nastupující generace mladých archeologů se odvrací od jeho výkladu nejstarší slovanské historie. Vůdčí osobnosti moravské archeologie se stává Innocenc Ladislav Červinka a novou institucí, v níž se sdružují moravští archeologové, je Moravský archeologický klub s těžištěm působení v Brně.

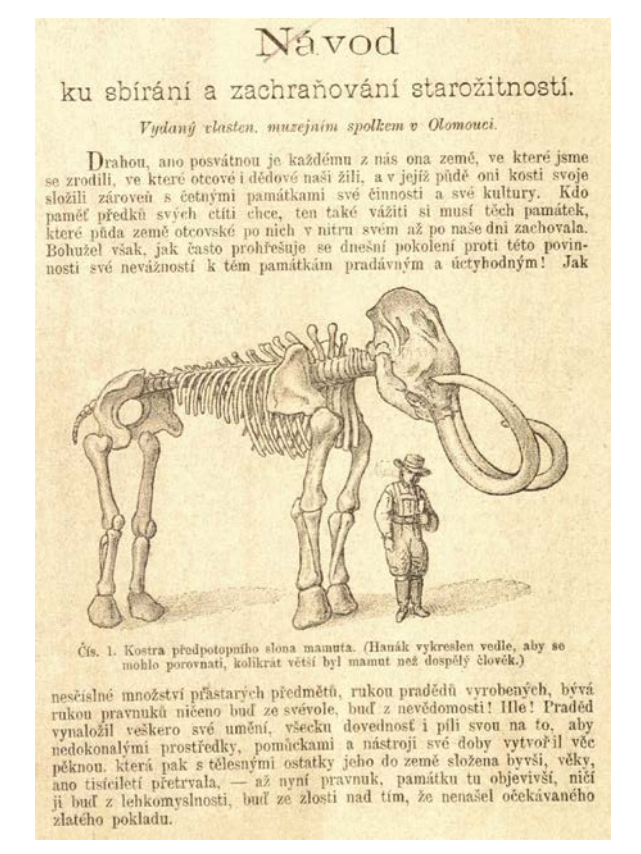
I v pozdějších letech můžeme nalézt na stránkách ČVMSSO řadu textů s archeologickou tematikou, nicméně archeologie už tak významná nikdy nebyla.

U nás dochází k zásadní institucionalizaci archeologie až po druhé světové válce. Do té doby byl počet profesionálních archeologů velmi skromný: Archeologové působili při velkých muzeích, na univerzitách, po vzniku ČSR v Archeologickém ústavu v Praze. Jejich hlavními základnami působení byly spolky, mezi nimiž zaujímá na Moravě Vlastenecký spolek muzejní v Olomouci první čestné místo.

Časopis muzejního spolku olomouckého:

Zájem časopisu se soustředil zvláště na dvě časová období: starší dobu kamennou (nálezy z jeskyní, Předmostí a d.) a „staroslovanské období“ (do kterého byly tehdy s přihlédnutím k autochtonním názorům Jindřicha Wankela počítány ostatní moravské pravěké nálezy).

Pro praktickou potřebu tehdejších archeologů vydává muzejní spolek malou brožurku s návodem, jak postupovat. Jejím autorem byl pravděpodobně Jindřich Wankel.

